

Aan de voorzitter en de (plv.) leden van de
Vaste Commissie voor Klimaat en Groene Groei
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Adres/Address

'Malietoren'

Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag

Postadres/Postal Address

Postbus 93002
2509 AA Den Haag

Telefoon/Phone

+31 (0)70 349 03 49

Telefax/Fax

+31(0)70 349 03 00

Referentie
25-123147Den Haag
24 januari 2025Onderwerp
Commissiedebat Kernenergie 12 februariTelefoonnummer
+31652454941E-mail
groot@vnoncw-mkb.nl

Geachte dames en heren,

Met het oog op het debat over kernenergie in uw commissie op 12 februari delen wij graag het volgende met u:

VNO-NCW ondersteunt het ingezette beleid gericht op het verlengen van de levensduur van de kerncentrale in Borsele en de bouw van twee, en op termijn vier nieuwe kerncentrales in Nederland. Ook steunen wij de ontwikkeling en bouw van SMR's in Nederland¹.

Reden hiervoor is dat kerncentrales (groot en klein) een onmisbare bijdrage aan een leveringszeker, CO2-vrij en betaalbaar energiesysteem voor Nederland zullen leveren. De vraag naar elektriciteit zal immers sterk toenemen de komende decennia en omdat kolen- en gascentrales op termijn verdwijnen is naast de weersafhankelijke productie door wind en zon extra CO2-vrij aanbod nodig. Kernenergie is nodig voor een betrouwbare elektriciteitsvoorziening, naast interconnectie en opslag in combinatie met wind en zon. Gelukkig hoeven we het wiel niet alleen uit te vinden. Diverse andere landen lopen voorop; we zien wereldwijd een *renaissance* van kernenergie, met meer dan 50 kerncentrales in aanbouw, waarvan 4 in Europa en meer dan 100 nieuwe kerncentrales gepland.

Net als bij de opschaling van andere technieken zoals wind op zee en zon, zijn er flinke uitdagingen. Ook kerncentrales komen er niet vanzelf en vereisen actief overheidsbeleid. En daarbij kunnen we leren van de ervaringen in andere landen. Een snel en tegelijkertijd zorgvuldig proces van voorbereiding en realisatie is nodig, en we zien dat het kabinet daarvoor goede stappen zet. Daarbij vragen wij uw aandacht voor enkele specifieke vraagstukken.

¹ In lijn met de SMR-actieagenda november 2024 van Henri Bontenbal en Silvio Erkens

- Inpassing in het elektriciteitsnet en in het energiesysteem.**

De inpassing van kerncentrales met groot productvermogen en SMR's in het elektriciteitsnet kan congestieproblemen geven. De ervaring met netaanpassing/-uitbreiding is dat het van vergunningaanvraag tot realisatie wel 10 jaar kan duren. Daarom is het zaak om mitigerende systeemmaatregelen zoals uitbreiding van het net 'landinwaarts', alternatieve aanlandlocaties voor wind op zee en of vergroten van de groene waterstofproductie op zee op korte termijn te onderzoeken en te analyseren. Waarna de meest efficiënte maatregelen tijdig geïmplementeerd kunnen worden.
- Locaties en fasering voor twee extra kerncentrales.**

Er is nog geen helder zicht op de mogelijke locaties voor de twee extra kerncentrales en SMR's. Het is belangrijk dat dit snel duidelijk wordt zodat tijdig met de voorbereiding van de investeringen kan worden gestart. Gelet op de benodigde ruimte, netcapaciteit, bouwcapaciteit en inpassing in het energiesysteem, lijkt het wel verstandig de bouw van de 2 extra centrales in de tijd te faseren. Waardoor er als het ware serie-bouw ontstaat en er ook steeds geleerd kan worden. Bij de lokatiekeuze zal ook meegenomen kunnen worden of locaties voor in onbruik geraakte kolencentrales ingezet kunnen worden voor grote of kleine kerncentrales. Hier is immers al een aansluiting op het stroomnet, infrastructuur en vaak ruim voldoende koelwater beschikbaar.
- Integratie van nieuwe kerncentrales in de energiemarkt.**

Met name het toenemend aantal uren met lage of negatieve stroomprijzen bij veel zon of wind en een stabiel aanbod van kernenergie, kan leiden tot investeringonzekerheden aan de aanbodkant. Mogelijke opties zijn het aanwenden van overproductie van elektriciteit voor de productie van CO₂-vrije waterstof, de opslag van energie en meer export van CO₂-vrije elektriciteit naar buurlanden. Technisch is dit geen probleem, maar het is de vraag of "de markt" dit probleem zelf gaat oplossen, omdat het grote investeringen vergt, die maar een deel van de tijd terugverdiend kunnen worden. Goede regie en voorspelbaar beleid is daarvoor noodzakelijk.
- Ontwikkeling van SMR's.**

Elektrificatie, een van de belangrijkste transitieroutes, kent momenteel veel onzekerheden. Netcongestie, onzekerheid over aansluiting en/ of het vergroten van de aansluiting op het net leiden ertoe dat elektrificatie op veel plaatsen stagneert. SMR's hebben de belofte in zich om in een aantal situaties deze problemen duurzaam op te lossen en belangrijke toegevoegde waarde te leveren aan de transitie en de overgang naar een duurzaam energiesysteem. In lijn met de SMR-actieagenda van Henri Bontenbal en Silvio Erkens pleiten wij voor actie en snelheid bij ontwikkeling en uitrol van SMR's in Nederland. Een nucleaire industriepolitiek en ontwikkeling en ondersteuning van eigen nucleaire kennis en nucleaire maakindustrie is belangrijk voor strategische autonomie en onafhankelijkheid en biedt kansen voor eigen initiatief en strategie bij uitrol.
- Rol Nederlandse (maak)industrie bij bouw en toelevering voor kerncentrales.**

De bouw van kerncentrales in Nederland biedt voor Nederlandse bedrijven een opportunity voor het invullen en leveren van een flink aandeel hoogwaardige 'local content'. Ook bij de ontwikkeling en straks mogelijke seriebouw van SMR modules liggen er veel kansen voor Nederlandse bedrijven voor een rol in de internationale toeleveringsketens. VNO-NCW richt met leden een stuurgroep nucleaire toeleveringsindustrie op en start met de overheid een publiek private

Blad

3

samenwerking om het bedrijfsleven te faciliteren om een optimaal aandeel local content te kunnen gaan realiseren.

Graag lichten wij eea nader aan u toe.

Met vriendelijke groet,

drs. F.W. Vijselaar
Algemeen directeur